

Інформація щодо актуальних питань, порушених у зверненнях громадян з початку 2025 року

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Комітет здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Основним завданням Комітету відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, сприяння розвитку добросовісної конкуренції.

Актуальні питання	Роз'яснення Комітету
Щодо підвищення вартості послуг рухомого (мобільного) зв'язку	Інформація про факт підвищення ціни на товари або послуги не є тотожною висновку про наявність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Висновку про наявність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції передуює процес складного аналізу та досліджень, які здійснює Комітет або його міжобласні територіальні відділення. Повноваження Комітету в частині контролю цін та ціноутворення полягають та обмежуються лише оцінкою дій учасників ринків на відповідність саме вимогам конкурентного законодавства: Закону «Про захист економічної конкуренції» або вимогам Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». В більшості випадків такий контроль розпочинається під час розгляду заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. До заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції встановлені вимоги. Для підготовки в Комітет заяви про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції заявнику необхідно дотримуватись вимог Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження

Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами) (далі – Порядок).

Згідно з абзацом третім пункту 1 розділу VI Порядку особами, які мають право подавати заяву відповідно до абзацу другого частини першої статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції» або частини першої статті 28 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», є суб'єкти господарювання – конкуренти, постачальники, покупці чи продавці відповідача та інші фізичні та юридичні особи, які можуть підтвердити, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені зазначеними законами як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на їхні права та / або діяльність. Такі заяви мають відповідати вимогам, викладеним у пункті 2 цього розділу Порядку.

У разі наявності в особи, чиї права порушені, документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та наявності негативного впливу на конкуренцію на ринку внаслідок таких дій, така особа може звернутися до Комітету із відповідною заявою.

Пунктом 2 розділу VI Порядку визначено, що заява подається в письмовій формі й повинна, зокрема, містити:

- зміст вимог, зокрема очікувані заявником від органів Комітету рішення;
- виклад обставин, якими заявник обґрунтовує свої вимоги, зокрема інформацію про ознаки порушення відповідачем законодавства про захист економічної конкуренції;
- обґрунтування того, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені Законом як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на його права та/або діяльність;
- інформацію стосовно звернення до будь-якого іншого органу державної влади, зокрема до суду, з питань, порушених у заяві;
- перелік документів та інших матеріалів, що додаються до заяви.

До заяви додаються наявні у заявника документи (оригінали чи належним чином завірені копії документів) та інші матеріали, що підтверджують викладені у заяві обставини.

Зокрема, за заявою Комітет перевірить обґрунтованості ціни у разі існування ознак або доказів зловживання монопольним (домінуючим) становищем на товарному ринку.

Комітетом не приймалось рішень про зловживання монопольним (домінуючим) становищем будь-яким суб'єктом господарювання на ринку послуг рухомого (мобільного) зв'язку або рішень про вчинення антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання на зазначеному ринку послуг.

	<p>Інформацію про тарифні плани операторів рухомого (мобільного) зв'язку та їх наповнення можна знайти на офіційних сайтах або дізнатися у відповідних магазинах.</p> <p>Також в Україні діє послуга перенесення номера, яка дозволяє перейти від одного оператора до іншого, зберігаючи при цьому свій номер. Усі цифри разом із кодом оператора будуть прив'язуватись не до оператора мобільного зв'язку, а до абонента.</p> <p>Якщо споживача не задовольняють умови або вартість тарифного плану, споживач може обрати ті умови або оператора, який буде відповідати всім його потребам та вільно перейти від одного надавача послуг до іншого.</p>
<p>Щодо неправомірних закупівель комунальним підприємством, робіт, техніки та іншого майна, що могло вплинути на правильність розрахунку тарифу на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення</p>	<p>Відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині: здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції; здійснення контролю щодо створення конкурентного середовища та захисту конкуренції у сфері публічних закупівель.</p> <p>Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.</p> <p>При цьому, Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції. Зокрема, до повноважень Комітету не належить здійснення контролю щодо дотримання посадовими особами органів місцевого самоврядування та керівниками підприємств вимог Закону України «Про запобігання корупції», а також здійснення перевірок не цільового використання коштів комунальних підприємств.</p> <p>Комітет відповідно до його компетенції вживає передбачені законодавством заходи, коли виявлено, що дії чи бездіяльність суб'єктів господарювання, становище яких на певному товарному ринку є монопольним (домінуючим), не відповідають законодавству про захист економічної конкуренції та не були б можливими за умов існування значної конкуренції на ринку.</p> <p>Органи Комітету здійснюють розгляд заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції відповідно до Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції,</p>

	<p>затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами) (далі – Порядок).</p> <p>Згідно з абзацом третім пункту 1 розділу VI Порядку особами, які мають право подавати заяву відповідно до абзацу другої частини першої статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції» або частини першої статті 28 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», є суб'єкти господарювання – конкуренти, постачальники, покупці чи продавці відповідача та інші фізичні та юридичні особи, які можуть підтвердити, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені зазначеними законами як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на їхні права та / або діяльність. Такі заяви мають відповідати вимогам, викладеним у пункті 2 цього розділу.</p> <p>У разі наявності в особи, чиї права порушені, документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та наявності негативного впливу на конкуренцію на ринку внаслідок таких дій, така особа може звернутися до Комітету із відповідною заявою.</p> <p>Пунктом 2 розділу VI Порядку визначено, що заява подається в письмовій формі й повинна, зокрема, містити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст вимог, зокрема очікувані заявником від органів Комітету рішення; - виклад обставин, якими заявник обґрунтовує свої вимоги, зокрема інформацію про ознаки порушення відповідачем законодавства про захист економічної конкуренції; - обґрунтування того, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені Законом як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на його права та/або діяльність; - інформацію стосовно звернення до будь-якого іншого органу державної влади, зокрема до суду, з питань, порушених у заяві; - перелік документів та інших матеріалів, що додаються до заяви. <p>До заяви додаються наявні у заявника документи (оригінали чи належним чином завірені копії документів) та інші матеріали, що підтверджують викладені у заяві обставини.</p> <p>Водночас, як зазначено вище, Комітет не проводить перевірок процедур закупівель поза процедурою розгляду скарг, визначеною статтею 18 Закону, а також здійснення перевірок не цільового використання коштів комунальних підприємств, що може мати вплив на вартість централізованого водопостачання та централізованого</p>
--	---

	<p>водовідведення. Ці питання належать до повноважень інших органів влади.</p> <p>Так, наприклад, відповідно до пункту 4 Положення про Державну аудиторську службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 № 43 (із змінами), Держаудитслужба відповідно до покладених на неї завдань:</p> <p>здійснює контроль на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) державне чи комунальне майно (далі - підконтрольні установи);</p> <p>реалізує державний фінансовий контроль через здійснення, зокрема: перевірки закупівель; інспектування (ревізії); моніторингу закупівель;</p> <p>здійснює контроль за дотриманням законодавства про закупівлі;</p> <p>здійснює контроль за станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності;</p> <p>проводить оцінку управління бюджетними коштами, досягнення їх економії, стану фінансової і господарської діяльності, ефективності і результативності в діяльності підконтрольних установ.</p>
<p>Щодо неправомірності стягнення зі споживачів газу вартості виробничо-технологічних втрат природного газу, які несуть оператори газорозподільних мереж</p>	<p>Згідно зі статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» до повноважень Комітету, зокрема, відносяться:</p> <p>у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції – розгляд заяв і справ про порушення законодавстві про захист економічної конкуренції та проведення розслідування за цими заявами і справами;</p> <p>у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Комітету та застосування законодавства про захист економічної конкуренції – здійснення офіційного тлумачення власних нормативно-правових актів.</p> <p>Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».</p> <p>Разом з тим Комітет у межах компетенції сприяє формуванню прозорого механізму функціонування ринку природного газу та вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення в діях учасників ринку природного газу ознак порушень саме законодавства про захист економічної конкуренції.</p>

	<p>При цьому Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за виконанням рішень інших органів влади стосовно дотримання положень інших галузей законодавства, окрім законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>Враховуючи зазначене, питання неправомірності стягнення зі споживачів газу вартості виробничо-технологічних втрат природного газу, які несуть оператори газорозподільних мереж, не відносяться до компетенції Комітету та не можуть бути вирішені шляхом застосування законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>У разі надходження заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції її буде розглянуто в установленому законодавством порядку. Вимоги до заяв наведені у попередніх роз'ясненнях за іншими питаннями.</p>
<p>Щодо проведення перевірки діяльності газових компаній та анулювання їхніх ліцензій, захисту прав споживачів, притягнення винних до кримінальної відповідальності тощо</p>	<p>Згідно зі статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» до повноважень Комітету, зокрема, відносяться:</p> <p>у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції:</p> <p>розгляд заяв і справ про порушення законодавстві про захист економічної конкуренції та проведення розслідування за цими заявами і справами;</p> <p>перевірка суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю щодо дотримання ними вимог законодавства про захист економічної конкуренції та під час проведення розслідувань за заявами і справами про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (відповідно до пункту 3 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції перевірка проводиться у визначеному законодавством порядку на підставі судового рішення господарського суду);</p> <p>у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Комітету та застосування законодавства про захист економічної конкуренції – здійснення офіційного тлумачення власних нормативно-правових актів.</p> <p>Статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що цей закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на ринку.</p> <p>Комітет відповідно до його компетенції вживає передбачені законодавством заходи, зокрема, коли виявлено, що дії чи бездіяльність суб'єктів господарювання не відповідають законодавству про захист економічної конкуренції.</p>

	<p>Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».</p> <p>Разом з тим Комітет у межах компетенції сприяє формуванню прозорого механізму функціонування ринку природного газу та вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення в діях учасників ринку природного газу ознак порушень саме законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>При цьому Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за виконанням рішень інших органів влади стосовно дотримання положень інших галузей законодавства, окрім законодавства про захист економічної конкуренції.³</p> <p>Враховуючи зазначене, питання проведення перевірки діяльності газових компаній та анулювання їхніх ліцензій, захисту прав споживачів, притягнення винних до кримінальної відповідальності тощо, не відносяться до компетенції Комітету та не можуть бути вирішені шляхом застосування законодавства про захист економічної конкуренції.</p> <p>У разі надходження заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції її буде розглянуто в установленому законодавством порядку. Вимоги до заяв наведені у попередніх роз'ясненнях за іншими питаннями.</p>
--	---